Meriliikenteen verotuista

Valmiste- ja arvonlisäverotuen määrä meriliikenteessä

Alla olevassa taulukossa on eritelty arvio vuotuisesta verottoman myynnin aiheuttamasta valmisteverotuesta ja arvonlisäverotuesta Ahvenanmaan kautta kulkevassa ja muualle EU-maihin suuntautuvassa matkustajalaivaliikenteessä.

Luvut ovat miljoonia euroja. Palveluiden osalta myynti on 0-verokannan alaista, eli hinnat eivät sisällä piilevää arvonlisäveroa. Ahvenanmaan myymälämyynnissä saattaa olla hyvin pieni osa piilevää veroa sisältävää myyntiä.

	Ahvenanmaa		Muu matkustajaliikenne	
	Palvelut	Myymälämyynti	Palvelut	Kaikki yhteensä
valmisteverotuki	12	79	4	96
alv-tuki	29	55	10	94
Yhteensä	41	135	14	190

Merityötulovähennys

Merityötulon määritelmä verotuksessa

Merityötuloa on tuloverolain (1535/1992) 74 §:n mukaan laivanisännän palveluksessa bruttovetoisuudeltaan vähintään 100 rekisteritonnin aluksessa tehdystä aluksen liikennöintiin liittyvästä työstä rahana tai rahanarvoisena etuutena saatu palkkatulo. Säännös koskee sekä suomalaisia että ulkomaisia aluksia.

Merityötulona pidetään kaikkea aluksessa tehdystä ja aluksen liikennöintiin liittyvästä työstä rahana tai rahanarvoisena etuutena saatua palkkatuloa. Varsinaisissa merimiesammateissa toimivan henkilön palkkatulon lisäksi myös esimerkiksi laivanisännän tai tähän rinnastettavan muun työnantajan palveluksessa aluksella työskentelevän tarjoilijan, esiintyvän taiteilijan tai myyjän saama palkkatulo on merityötuloa (TVL 74 §:n 1 ja 6 momentti).

Merityötuloa on esimerkiksi peruspalkka luontoisetuineen, erilaiset palkanlisät kuten ylityökorvaus, vastikekorvaus, valtamerilisä, lomakorvaus ja lomaraha sekä yhtymän osakkaalleen tämän aluksella tekemästä työstä maksama kohtuullinen palkka.

Merityötuloa on myös merityösopimuslain (756/2011) tai vastaavien ulkomaisten säännösten mukaisesti työnantajalta saatu muukin kuin aluksen liikennöintiin välittömästi liittyvästä työstä saatu tulo kuten odotusajan palkka, irtisanomisajan palkka tai korvaus aiheettomasta irtisanomisesta ja palkka työsuorituksen estyessä.

Merityötuloa on myös laivanisännän aluksen uudisrakennuksen valvojaksi määräämän henkilön kuten päällikön tai konepäällikön saama tulo, jos tämä pestautuu alukselle välittömästi sen valmistuttua. Merityötuloa on myös pääluottamusmiehen merityösopimuslain mukaiselta työnantajalta merityötulon sijaan saama korvaus. Lisäksi merityötuloa on kalastusaluksessa tehdystä työstä suoritettu ja saaliin suuruudesta riippuva palkkio.

Merityötulovähennys

Merillä saaduista palkkatuloista tehdään erityinen vain merityötuloon kohdistuva merityötulovähennys, josta säädetään tuloverolain 97 §:ssä. Merityötulovähennyksellä otetaan huomioon merimiesammatin eritysolosuhteet. Vähennys myönnetään myös ulkomaisessa aluksessa työskentelevälle.

Tuloverolain 74 §:n 7 momentin mukaisesti merityötulona ei pidetä tuloa, joka saadaan:

1. työstä, jonka henkilö seuraamatta aluksen mukana tekee aluksessa sen ollessa satamassa (Verohallinnon ohjeen mukaan tällaista tuloa on esimerkiksi satamassa tehdystä matkustaja-aluksen siivous-, jätehuolto- ja muista vastaavista töistä saatu palkkatulo, jos työntekijät eivät seuraa aluksen mukana)
2. tilapäisestä tarkastus-, huolto-, luotsaus- tai muusta samanlaatuisesta työstä
3. työstä huvialuksessa tai aluksessa, jossa omistajan lisäksi työskentelee vakituisesti vain työnantajan perheen jäseniä
4. valtiolle kuuluvassa puolustus- tai rajavartiotehtäviin käytettävässä aluksessa tehdystä työstä.

Siten esimerkiksi laivan siivooja, joka työskentelee laivassa vain sen satamassa oloaikana eikä seuraa aluksen mukana, ei ole oikeutettu merityötulovähennykseen.

Puhtaasta ansiotulosta myönnettävän merityötulovähennyksen määrä on sekä valtionverotuksessa että kunnallisverotuksessa 20 % merityötulon kokonaismäärästä, mutta kuitenkin enintään 7.000 euroa vuodessa. Kun henkilön saaman merityötulon kokonaismäärä ylittää 50.000 euroa, merityötulovähennyksen määrä pienenee 5 prosentilla merityötulon kokonaismäärän 50.000 euroa ylittävältä osalta.

Merityötulonsaaja ei saa vähentää merityötulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneita menoja kaavamaista tulonhankkimisvähennystä lukuun ottamatta. Myöskään merimiespalvelumaksu (Mepa) ei ole vähennyskelpoinen. Kaavamaisen tulonhankkimisvähennyksen ylittävien tulonhankkimismenojen ja esimerkiksi työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen ja matkakustannusten katsotaan sisältyvän edellä mainittuun erityiseen merityötulovähennykseen. Muutoin merityötulosta myönnetään lähtökohtaisesti kaikki tuloverolain mukaiset vähennykset.

Kaukoliikenteessä ja niin sanotussa cross-trade liikenteessä eli kolmansien maiden välisessä liikenteessä työskenteleville merityötulovähennys myönnetään korotettuna kunnallisverotuksessa. Korotus on 170 euroa jokaiselta täydeltä kalenterikuukaudelta, jonka aikana alus ei käy Suomen satamassa tai muutoin Suomen rajojen sisäpuolella ja jonka ajan verovelvollinen työskentelee aluksessa.

Merityötulovähennyksellä ja sen määrällä on omalta osaltaan vaikutusta myös merenkulun muihin tukiin, koska työnantaja saa valtion maksamana tukena merenkulkijan palkasta pidätettyä ennakkoveroa vastaavan määrän.

Matkakustannusten korvausta koskeva erityissäännös

Tuloverolain 75 §:n mukaan veronalaista tuloa ei ole sellainen korvaus matkustamis- ja elantokustannusten keskimääräisestä kohtuullisesta lisääntymisestä, jonka työnantaja on suorittanut merityötuloa saavalle henkilölle matkasta asunnolta aluksen saapumis- ja lähtösatamaan sekä takaisin.

Verovapaata tuloa on kuitenkin korvaus vain sellaisista matkoista, jotka aiheutuvat vuosi- ja vastikelomamatkoista sekä matkoista, joista johtuvat matkustamiskustannukset työnantaja on velvollinen korvaamaan merityösopimuslain nojalla. Matka voidaan tällöin tehdä joko kotimaahan tai ulkomaille. Näiden matkojen ajalta voidaan maksaa myös päiväraha tai ateriakorvaus.